

**КОНВЕНЦІЯ
ПРО ОХОРОНУ ДИКОЇ ФЛОРИ ТА ФАУНИ
І ПРИРОДНИХ СЕРЕДОВИЩ ІСНУВАННЯ
В ЄВРОПІ***

Берн, 19 вересня 1979 року

European Treaty Series/104

* Офіційний переклад

ПРЕАМБУЛА

Держави - члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами,

з огляду на прагнення Ради Європи до співробітництва з іншими державами в галузі охорони природи,

визнаючи, що дика флора та фауна є природною спадщиною непересічної естетичної, наукової, культурної, рекреаційної та економічної цінності, яку необхідно зберегти і передати прийдешнім поколінням,

визнаючи виключно важливу роль, яку відіграють дика флора та фауна у підтриманні біологічної рівноваги,

відзначаючи, що численні види дикої флори та фауни зазнають серйозного виснаження і що деяким з них загрожує зникнення,

усвідомлюючи, що охорона природних середовищ існування є важливим елементом захисту і охорони дикої флори та фауни,

визнаючи, що проблема охорони дикої флори та фауни повинна враховуватися урядами в їхніх національних завданнях і програмах і що для захисту, зокрема, мігруючих видів необхідно започаткувати міжнародне співробітництво,

враховуючи численні пропозиції урядів або міжнародних організацій щодо спільних дій, зокрема пропозиції Конференції Організації Об'єднаних Націй 1972 року з охорони оточуючого людину середовища та Консультативної асамблеї Ради Європи,

прагнучи зокрема дотримуватися в галузі охорони дикої флори та фауни рекомендацій, що містяться у резолюції No.

2 Другої Європейської конференції міністрів охорони
навколишнього середовища,

погодилися про таке:

Глава I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

1. Ця Конвенція має на меті охорону дикої флори та фауни і їхніх природних середовищ існування, особливо тих видів і середовищ існування, охорона яких вимагає співробітництва декількох держав, а також сприяння такому співробітництву.

2. Особлива увага приділяється видам, яким загрожує зникнення, та вразливим видам, включаючи мігруючі види, яким загрожує зникнення і які є вразливими.

Стаття 2

Договірні Сторони вживають необхідних заходів для підтримання популяцій дикої флори та фауни на такому рівні або для приведення їх у відповідність до такого рівня, який відповідає, зокрема, екологічним, науковим і культурним вимогам, та враховують при цьому економічні та рекреаційні вимоги, а також потреби підвидів, різновидів чи форм, що знаходяться під загрозою на місцевому рівні.

Стаття 3

1. Кожна Договірна Сторона у відповідності до положень цієї Конвенції вживає заходів для здійснення національної політики охорони дикої флори, дикої фауни та природних середовищ існування, приділяючи особливу увагу видам, яким загрожує зникнення, та вразливим видам, особливо ендемічним, та середовищам існування, яким загрожує зникнення.

2. Кожна Договірна Сторона зобов'язується враховувати у своїй політиці планування забудови і розвитку територій та у своїх заходах, спрямованих на боротьбу із забрудненням, необхідність охорони дикої флори та фауни.

3. Кожна Договірна Сторона сприяє просвіті та поширенню загальної інформації з питань необхідності охорони видів дикої флори та фауни і їхніх середовищ існування.

Глава II

ОХОРОНА СЕРЕДОВИЩ ІСНУВАННЯ

Стаття 4

1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони середовищ існування видів дикої флори та фауни, особливо тих, які зазначені у додатках I і II, а також охорони природних середовищ існування, яким загрожує зникнення.

2. Договірні Сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму.

3. Договірні Сторони зобов'язуються приділяти особливу увагу охороні територій, що мають значення для мігруючих видів, зазначених у додатках II і III, і що належним чином розташовані по відношенню до міграційних шляхів, таких територій, як місця зимівлі, скупчення, годівлі, виведення потомства чи линяння.

4. Договірні Сторони зобов'язуються у разі необхідності координувати свої зусилля, спрямовані на охорону природних середовищ існування, згаданих у цій статті, коли вони розташовані у прикордонних районах.

Глава III

ОХОРОНА ВИДІВ

Стаття 5

Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення особливої охорони видів дикої флори, зазначених у додатку I. Навмисно зривати, збирати, зрізати чи виривати з корінням такі рослини забороняється. Кожна Договірна Сторона у разі необхідності забороняє володіння такими видами чи їх продаж.

Стаття 6

Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення особливої охорони видів дикої фауни, зазначених у додатку II. Стосовно цих видів, зокрема, забороняється таке:

а) всі форми навмисного вилову, утримання та навмисного знищення;

б) навмисне зашкодження місцям виведення потомства або відпочинку чи їхнє знищення;

с) навмисне порушення спокою дикої фауни, особливо у період виведення та вирощування потомства і зимівлі, якщо таке порушення є істотним з точки зору цілей цієї Конвенції;

д) навмисне знищення яєць або їх вилучення з середовищ існування диких тварин чи зберігання цих яєць, навіть якщо вони порожні;

е) володіння цими тваринами або внутрішня торгівля ними, живими чи мертвими, включаючи чучела тварин і будь-яку частину чи похідні від них, які можна легко

розпізнати, якщо це сприяє ефективному виконанню положень цієї статті.

Стаття 7

1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони видів дикої фауни, зазначених у додатку III.

2. Будь-яке використання видів дикої фауни, зазначених у додатку III, регулюється з метою забезпечення безпечного існування популяцій з урахуванням вимог статті 2.

3. Заходи, які мають вживатися, включають:

- a) періоди заборони на полювання та/або інші процедури, що регулюють використання;
- b) у разі необхідності тимчасову чи місцеву заборону використання з метою відновлення популяцій до належних рівнів;
- c) регулювання у разі необхідності продажу, зберігання з метою продажу, транспортування з метою продажу або пропонування на продаж живих або мертвих диких тварин.

Стаття 8

Стосовно вилову чи знищення видів дикої фауни, зазначених у додатку III, і у випадках, коли у відповідності до статті 9 щодо видів, зазначених у додатку II, застосовуються відступи від положень, Договірні Сторони забороняють використання всіх невибіркових засобів вилову чи знищення та використання всіх засобів, які можуть призвести до зникнення з певної території популяцій окремого виду або серйозно порушити їхній спокій, та зокрема засобів, зазначених у додатку IV.

Стаття 9

1. За відсутності будь-якого іншого задовільного рішення і якщо відступ від положень не зашкоджуватиме виживанню відповідної популяції, кожна Договірна Сторона може не дотримуватися положень статей 4, 5, 6, 7 і заборони на використання засобів, згаданих у статті 8:

- для охорони флори та фауни;
- для запобігання заподіяння серйозної шкоди посівам, худобі, лісам, рибальству, водним ресурсам та іншим об'єктам власності;
- в інтересах охорони здоров'я людей та громадської безпеки, безпеки польотів та в інших важливих суспільних інтересах;
- з метою наукових досліджень та освіти, відтворення популяцій, відновлення видів та необхідного виведення потомства;
- дозволити в умовах суворого контролю на відбірковій основі та в обмеженому обсязі вилов, утримання та інші розумні способи використання деяких видів диких тварин та рослин у невеликих кількостях.

2. Договірні Сторони один раз на два роки надають Постійному комітету доповіді про відступи від положень, зроблені у відповідності до попереднього пункту. У цих доповідях мають обов'язково зазначатися:

- популяції, до яких застосовуються або були застосовані відступи від положень, та, коли це практично можливо, кількість відповідних видів;
- дозволені засоби знищення чи вилову;

- умови ризику та обставини часу й місця, за яких були дозволені такі відступи від положень;

- орган, уповноважений заявляти про виконання таких умов та ухвалювати рішення стосовно дозволених для використання засобів, обмежень на них і осіб, яким доручається їхнє виконання;

- відповідні заходи контролю.

Глава IV

СПЕЦІАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДЛЯ МІГРУЮЧИХ ВИДІВ

Стаття 10

1. На додаток до заходів, зазначених у статтях 4, 6, 7 і 8, Договірні Сторони зобов'язуються координувати свої зусилля, спрямовані на охорону мігруючих видів, які зазначені у додатках II та III і ареал яких поширюється на їхню територію.

2. Договірні Сторони вживають заходів з метою забезпечення, щоб періоди заборони на полювання та/або інші процедури, що регулюють використання і передбачені у пункті 3а статті 7, належним чином задовольняли потреби мігруючих видів, зазначених у додатку III.

Глава V

ДОДАТКОВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 11

1. Здійснюючи положення цієї Конвенції, Договірні Сторони зобов'язуються:

- а) співпрацювати у разі необхідності, і зокрема коли така співпраця сприятиме підвищенню

ефективності заходів, яких вживається згідно з іншими статтями цієї Конвенції;

- b) заохочувати та координувати дослідження, що стосуються цілей цієї Конвенції.

2. Кожна Договірна Сторона зобов'язується:

- a) заохочувати відновлення локальних видів дикої флори та фауни, якщо це сприятиме збереженню видів, яким загрожує зникнення, за умови попереднього проведення дослідження з урахуванням досвіду інших Договірних Сторін для визначення ефективності і прийнятності такого відновлення;
- b) суворо контролювати введення нелокальних видів.

3. Кожна Договірна Сторона інформує Постійний комітет про види, які повною мірою забезпечені охороною на її території і не включені у додатки I і II.

Стаття 12

Для збереження дикої флори та фауни і їхніх природних середовищ існування Договірні Сторони можуть вживати більш суворих заходів, ніж заходи, передбачені цією Конвенцією.

Глава VI

ПОСТІЙНИЙ КОМІТЕТ

Стаття 13

1. Для цілей цієї Конвенції створюється Постійний комітет.

2. Будь-яка Договірна Сторона може бути представлена у Постійному комітеті одним чи більше

делегатами. Кожна делегація має один голос. В межах своєї компетенції Європейське економічне співтовариство здійснює своє право голосу тією кількістю голосів, що дорівнює кількості його держав-членів, які є Договірними Сторонами цієї Конвенції; Європейське економічне співтовариство не здійснює свого права голосу, якщо відповідні держави-члени здійснюють його самостійно та навпаки.

3. Будь-яка держава-член Ради Європи, яка не є Договірною Стороною Конвенції, може бути представлена у Постійному комітеті як спостерігач.

Постійний комітет одностайно ухваленим рішенням може запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи та Договірною Стороною Конвенції, бути представленою як спостерігач на одному з його засідань.

Будь-який орган чи установа, що має технічні можливості у сфері охорони, збереження чи раціонального використання дикої фауни та флори і їхніх середовищ існування і що належить до однієї з таких категорій:

- a) міжнародні установи чи органи, як урядові, так і неурядові, та національні урядові установи чи органи,
- b) національні неурядові установи чи органи, що були призначені для цього державою, в якій вони розташовані,

може інформувати Генерального секретаря Ради Європи не пізніше, ніж за три місяці до засідання Комітету про своє бажання бути представленим на цьому засіданні спостерігачами. Вони беруть участь у засіданні, якщо не пізніше, ніж за один місяць до засідання одна третина Договірних Сторін не поінформувала Генерального секретаря про свої заперечення.

4. Постійний комітет скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Його перше засідання

проводиться упродовж одного року від дати набрання Конвенцією чинності. В подальшому він збирається принаймні один раз на два роки та на вимогу більшості Договірних Сторін.

5. Кворум для проведення засідання Постійного комітету складає більшість Договірних Сторін.

6. З урахуванням положень цієї Конвенції Постійний комітет встановлює свої власні правила процедури.

Стаття 14

1. Постійний комітет відповідає за здійснення нагляду за застосуванням цієї Конвенції. Він, зокрема, може:

- здійснювати перегляд положень цієї Конвенції, включаючи додатки до неї, та розглядати будь-які необхідні зміни;

- надавати рекомендації Договірним Сторонам стосовно заходів, яких необхідно вжити для досягнення цілей цієї Конвенції;

- рекомендувати відповідні заходи для інформування громадськості про діяльність, яка здійснюється в рамках цієї Конвенції;

- надавати рекомендації Комітету міністрів стосовно запрошення держав, що не є членами Ради Європи, приєднатися до цієї Конвенції;

- вносити будь-які пропозиції щодо підвищення ефективності цієї Конвенції, включаючи пропозиції щодо укладання з державами, які не є Договірними Сторонами Конвенції, угод, які підвищуватимуть ефективність збереження видів чи груп видів.

2. Для здійснення своїх функцій Постійний комітет на власну ініціативу може організовувати засідання груп експертів.

Стаття 15

Після кожного засідання Постійний комітет надсилає Комітету міністрів Ради Європи доповідь про свою роботу та про стан виконання Конвенції.

Глава VII

ПОПРАВКИ

Стаття 16

1. Будь-яка поправка до статей цієї Конвенції, запропонована Договірною Стороною або Комітетом міністрів, повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи та надсилається ним не пізніше, ніж за два місяці до засідання Постійного комітету державам-членам Ради Європи, будь-якій державі, що підписала Конвенцію, будь-якій Договірній Стороні, будь-якій державі, якій запропоновано підписати цю Конвенцію у відповідності до положень статті 19, та будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до неї у відповідності до положень статті 20.

2. Будь-яка поправка, запропонована у відповідності до положень попереднього пункту, розглядається Постійним комітетом, який:

- a) стосовно поправок до статей 1-12, надсилає текст, ухвалений більшістю у три чверті поданих голосів, Договірним Сторонам для прийняття;
- b) стосовно поправок до статей 13-24, надсилає текст, ухвалений більшістю у три чверті поданих голосів, Комітету міністрів для затвердження. Після його затвердження цей текст надсилається Договірним Сторонам для прийняття.

3. Будь-яка поправка набирає чинності на тридцятий день від дати, на яку всі Договірні Сторони поінформували Генерального секретаря про її прийняття.

4. Положення пунктів 1, 2а та 3 цієї статті застосовуються для прийняття нових додатків до цієї Конвенції.

Стаття 17

1. Будь-яка поправка до додатків до цієї Конвенції, запропонована Договірною Стороною або Комітетом міністрів, повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи і надсилається ним не пізніше, ніж за два місяці до засідання Постійного комітету державам-членам Ради Європи, будь-якій державі, що підписала Конвенцію, будь-якій Договірній Стороні, будь-якій державі, якій запропоновано підписати цю Конвенцію у відповідності до положень статті 19, та будь-якій державі, якій запропоновано приєднатися до неї у відповідності до положень статті 20.

2. Будь-яка поправка, запропонована у відповідності до положень попереднього пункту, розглядається Постійним комітетом, який може прийняти її більшістю у дві третини голосів Договірних Сторін. Прийнятий текст надсилається Договірним Сторонам.

3. Будь-яка поправка набирає чинності для тих Договірних Сторін, які не повідомили про заперечення, через три місяці після її прийняття Постійним комітетом та якщо одна третина Договірних Сторін не повідомила про заперечення.

Глава VIII

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ

Стаття 18

1. Постійний комітет докладає всіх зусиль для сприяння дружньому врегулюванню будь-яких труднощів, які можуть виникнути у зв'язку з виконанням цієї Конвенції.

2. Будь-який спір між Договірними Сторонами стосовно тлумачення або застосування цієї Конвенції, який не був врегульований на основі положень попереднього пункту чи шляхом переговорів між відповідними сторонами, передається на прохання однієї зі сторін до арбітражу, якщо зазначені сторони не домовляться про інше. Кожна сторона призначає арбітра, а два арбітри призначають третього арбітра. З урахуванням положень пункту 3 цієї статті, якщо одна зі сторін не призначила свого арбітра упродовж трьох місяців після подання прохання про арбітраж, він призначається на прохання іншої сторони Головою Європейського суду з прав людини упродовж наступних трьох місяців. Така сама процедура застосовується, якщо арбітри не можуть дійти згоди щодо вибору третього арбітра упродовж трьох місяців після призначення перших двох арбітрів.

3. У випадку спору між двома Договірними Сторонами, одна з яких є державою-членом Європейського економічного співтовариства, яке саме є Договірною Стороною, інша Договірна Сторона надсилає прохання про арбітраж і державі-члену, і Співтовариству, які спільно упродовж двох місяців від дати отримання прохання повідомляють їй про те, хто буде стороною у спорі - чи держава-член, чи Співтовариство, або держава-член і Співтовариство разом. За відсутності такого повідомлення упродовж зазначеного проміжку часу держава-член і Співтовариство вважаються однією стороною у спорі для цілей застосування положень, що регулюють утворення і процедуру розгляду арбітражного суду. Таке саме правило застосовується, якщо держава-член і Співтовариство спільно виступають як сторона у спорі.

4. Арбітражний суд встановлює свої власні правила процедури. Він ухвалює свої рішення більшістю голосів. Його рішення є остаточним і має обов'язкову силу.

5. Кожна сторона у спорі покриває витрати призначеного нею арбітра, витрати третього арбітра, а також інші витрати, пов'язані з арбітражним розглядом, сторони розділяють порівну.

Глава IX

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 19

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи та державами, які не є членами Ради, але які брали участь в її розробці, а також Європейським економічним співтовариством.

До дати набрання Конвенцією чинності її також відкрито для підписання будь-якою іншою державою, якій Комітет міністрів запропонував її підписати.

Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку п'ять держав, включаючи принаймні чотири держави-члени Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість для них Конвенції у відповідності до положень попереднього пункту.

3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію, або Європейського економічного співтовариства, що висловлюватиме свою згоду на обов'язковість Конвенції після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності в

перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 20

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи після консультацій з Договірними Сторонами може запропонувати приєднатися до Конвенції будь-якій державі, яка не є членом Ради, якій було запропоновано підписати її у відповідності до положень статті 19, але яка цього ще не зробила, а також будь-якій іншій державі, що не є членом Ради Європи.

2. Стосовно будь-якої держави, що приєдналася до Конвенції, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 21

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка Договірна Сторона під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, яка визначена в цій заяві і за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до попереднього пункту, може стосовно будь-якої території,

визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Таке відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 22

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити одне чи більше застережень стосовно деяких видів, зазначених у додатках I-III, і/або у тому, що стосується, деяких видів, зазначених у застереженні або застереженнях, - стосовно певних засобів чи методів знищення, вилову та інших способів використання, перелічених у додатку IV. Жодні застереження загального характеру не дозволяються.

2. Будь-яка Договірна Сторона, яка поширює дію цієї Конвенції на територію, визначену в заяві, передбаченій у пункті 2 статті 21, може згідно з положеннями попереднього пункту заявити одне чи більше застережень щодо відповідної території.

3. Жодні інші застереження не дозволяються.

4. Будь-яка Договірна Сторона, що заявила застереження згідно з пунктами 1 і 2 цієї статті, може повністю або частково відкликати його шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Таке відкликання набирає чинності від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 23

1. Будь-яка Договірна Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 24

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради Європи, будь-яку державу, що підписала Конвенцію, Європейське економічне співтовариство, якщо воно підписало цю Конвенцію, та будь-яку Договірну Сторону про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією у відповідності до статей 19 і 20;
- d) будь-яку інформацію, надану згідно з положеннями пункту 3 статті 13;
- e) будь-яку доповідь, підготовлену на виконання положень статті 15;
- f) будь-яку поправку і будь-який новий додаток, прийняті у відповідності до статей 16 і 17, та дату набрання чинності поправкою чи новим додатком;
- g) будь-яку заяву, зроблену згідно з пунктами 2 і 3 статті 21;
- h) будь-яке застереження, заявлене згідно з положеннями пунктів 1 і 2 статті 22;
- i) відкликання будь-якого застереження, зроблене згідно з положеннями пункту 4 статті 22;

- j) будь-яке повідомлення, зроблене згідно з положеннями статті 23, та дату, з якої денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Берні дев'ятнадцятого дня вересня місяця 1979 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії Конвенції кожній державі-члену Ради Європи, будь-якій державі, що підписала Конвенцію, Європейському економічному співтовариству, якщо воно підписало Конвенцію, та будь-якій державі, якій було запропоновано підписати цю Конвенцію чи приєднатися до неї.